

FROLAND KOMMUNE
Teknisk

200708722-28 KI/SBI
200802979-26 KV/EMB
312

NVE

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dato: 04.10.2010
Vår ref: 2010/1445 - 2
Deres ref:
Arkivkode: S10
Saksbeh.: MADUE
Tlf.: 37235524

**Høringsuttalelse i forhold til konsesjonssøknader knyttet til
Skjeggedalsvassdraget - Aust-Agder**

Vedlagt ligger høringsuttalelse fra Froland kommune i forhold til konsesjonssøknader til
Risdal Energi og Agder Energi i forhold til utnyttelse av Skjeggedalsvassdraget i Aust-Agder.

Med hilsen

Martin Due-Tønnessen
Skogbruksrådgiver

Referanse: 2010/1445 / 1

Ordningsverdi: S10

Vår saksbehandler: Martin Due-Tønnesen

Telefon: 37235529

Saksgang:

Politisk saksnummer	Politisk utvalg	Møtedato	Arkiv-saksnr.
2010/130	Formannskapet	21.09.2010	2010/1445
2010/81	Kommunestyret	30.09.2010	2010/1445

Høringsuttalelse i forhold til konsesjonssøknader knyttet til Skjeggedalsvassdraget**Rådmannens forslag til vedtak:**

Rådmannen ber politikerene velge mellom tre alternative løsningene.

1. Froland kommune anbefaler at Risdal Energi sitt anlegg blir realisert, siden dette vil gi den høyeste produksjonen av ren kraft. Anlegget vil i henhold til de kostnadene som er stipulert gi et robust og godt økonomisk resultat, samt at det vil bidra til å øke sjansene for at det blir realisert et mulig nytt kraftverk i Vatnedalen.
2. Froland kommune anbefaler at en velger en løsning der bare Skjeggedalsfossen blir realisert på grunn av at dette gir mindre konsekvenser for miljøet, samtidig som også denne løsningen gir en betydelig kraftproduksjon.
3. Froland kommune ber NVE om å velge den beste løsningen samlet sett, etter at en har gjort en grundig gjennomgang av de forskjellige prosjektene med hensyn på økonomi og realisme, siden de søknadene som foreligger har store sprik i sitt tallmateriale.

Formannskapets vedtak

Rådmannens forslag til vedtak alternativ 1, enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Ingunn Fjærbu Roppestad (KrF) fremmet forslag om alternativ 2 i rådmannens innstilling. Ved votering ble formannskapets innstilling vedtatt med 11 mot 6 stemmer.

Vedlegg:

Kart som viser rørgater, veier m.m.

Andre dokumenter i saksmappen:

Dokumenttittel	J.dato	Avs. / Mottaker
Søknad om konsesjon for Skjeggedaloverføringen		Risdal energi
Søknad om konsesjon – Skjeggedal kraftverk		Agder energi

Bakgrunn / Saksfremstilling:

NVE har sendt to søknader om konsesjon på kraft fra Skjeggedalsvassdraget på høring. En av disse søkerne vil lage en tunnel der vannet blir overført til Eptevannsmagasinet i Vatnedalen i Froland kommune.

Det er nå Agder Energi som har fallrettighetene, men hvis det er noen andre som får konsesjon vil de kunne ekspropriere fallrettighetene fra Agder Energi. For å kunne ekspropriere må det i følge oreigningsloven være "utvilsomt meir til gagns enn skade". I konsesjonsvurderingen vil dette være et av elementene som blir vurdert.

De som søker konsesjon er:

- 1 Agder Energi (AE)
- 2 Risdal Energi

AE vil lede vannet utenfor Skjeggedalsfossen som ligger litt nord for bebyggelsen i Skjeggedal i Åmli kommune. De vil ikke ha anledning til å magasinere vannet, slik at Skjeggedalsåni vil bli uberørt av tiltaket oppstrøms og nedstrøms kraftverket. Tiltaket krever at det i tillegg til å legge fossen i rør, så må det bygges en kraftverksbygning samt at det må bygges noe kraftledninger i luftspenn. Lenger ned i Skjeggedalsåni ligger det et annet fall som kan bli bygd ut senere, men foreløpig er det ikke økonomi i å realisere et slikt prosjekt.

Risdal Energi har et annet konsept. De vil gå inn i Skjeggedalsvassdraget ved Heddevann som ligger noe høyere enn inntakene til AE. Derfra vil de lede vannet gjennom en 6 kilometer lang tunnel gjennom fjellet til Juvann, som renner videre ned i magasinet ved Eptevann/ Homstølvann. Magasinet har god lagringskapasitet med en reguleringshøyde på 21,4 meter. Herfra ledes vannet gjennom kraftverket ned i Vatnedalselva. Hvis vannet blir overført fra Skjeggedal til Vatnedalen vil dette kunne danne grunnlag for enda et kraftverk i Vatnedalselva ved Risdal. Det er imidlertid ikke søkt konsesjon for et slikt kraftverk, men beregninger tilsier en produksjon på ytterligere 9 GWh.

En løsning med overføring av vann fra Skjeggedal til Vatne innebærer at det blir minstevannsføring i Skjeggedalsåni på en strekning som er ca 16 km mellom Heddevann og der elva flyter sammen med Vatnedalselva i Risdal.

Det ble gjennomført en befaring 26. August. Tilstede ved befaringen var Aust-Agder Fylkeskommune, Åmli kommune, Froland kommune, Fylkesmannen, Risdal Energi, Knut Olav Tveit og Agder Energi. Vi så på potensielle tilførselsveier, inntaksdammer og kraftverksbygg. I forbindelse med befaringen kom det frem at det var en del usikkerheter i det tallmaterialet som ligger i konsesjonssøknadene. Det gjelder spesielt kostnader knyttet til sprengning av tunneler, men også noe usikkerhet knyttet til hvor mye vannkraft som ligger potensielt i de to prosjektene.

Vurderinger:

Det er en spesiell sak når man får to konsesjonssøknader til vurdering knyttet til et vannfall. I prinsippet er det to forskjellige løsninger der den ene løsningen gir en høyere produksjon av kraft, men dette skjer gjennom et større miljøinngrep.

Ved å velge Risdal Energi sin løsning vil man få en klart høyere produksjon. Dette er positivt siden det utnytter ressursene på en god måte. Hvis en slik løsning blir valgt vil man også kunne legge grunnlaget for et nytt kraftverk i Risdal, som ytterligere vil forsterke økonomien og aktiviteten i denne delen av kommunen.

Miljømessig vil Risdal Energi sin løsning gi langt større konsekvenser enn de andre prosjektene. Primært tenker en da på at Skjeggedalsåni vil bli kraftig berørt på en strekning på ca 16 km. Dette får konsekvenser for fiske, friluftsliv, biologisk mangfold og landbruk. Denne løsningen vil også kreve at en krysser vassdraget med en ny vei som blir 750 meter lang, samtidig som det blir betydelige steinfyllinger som i utgangspunktet må plasseres i hver ende av anlegget. Det er imidlertid en fordel at kraftverk og nettverkstilknytning er klar. Agder Energi sin løsning innebærer både at det blir bygd et kraftverksbygg og at det blir bygd ca en kilometer med nye strømledninger.

I forslaget til Risdal Energi er det satt en minstevannsføring på 45 l/sek. Hvis Risdal Energi sin løsning blir valgt er det etter vår oppfatning viktig at det blir en minstevannsføring som er tilstrekkelig til å gi Skjeggedalsåni en funksjon som miljøskaper i dalen, både i forhold til fastboende og hytteområder. I tillegg må landbruket i Skjeggedal fortsatt ha tilstrekkelig vannføring i elva til å kunne drive med kunstig vanning om sommeren. NVE må derfor gjøre en selvstendig vurdering av hvilket nivå det må være på minstevannsføringen.

I forbindelse med en konsesjonssøknad blir det vurdert hvilke alternativer som er mest realistiske ut fra økonomi. I de konsesjonssøknadene som foreligger ønsker alle konsesjonssøkerne å vise til god økonomi. I forbindelse med befaringen der alle tiltakshaverne var til stede ble det stilt en del spørsmål knyttet til økonomien i de forskjellige prosjektene, og det kom tydelig frem at det var stor usikkerhet knyttet til kostnader med tunnelboring. Spesielt i Risdal Energi sin løsning ble det stilt spørsmål ved om det var mulig å holde et så lavt kostnadsnivå som var angitt i søknaden. Risdal Energi mener imidlertid at det skjer mye i forhold til ny teknologi som gjør slike tiltak billigere. Dette er forhold som kommunen ikke kan kontrollere, men som NVE bør ta med i sine vurderinger i forhold til hvor realiserbare de forskjellige prosjektene er.

For Froland kommune vil en realisering av Risdal Energi sin løsning medføre en økt skatteinngang. Det er komplisert å gi gode tall for dette, men grovt ligger det lavere enn en halv million, men det kan bli mer hvis det andre kraftverket også blir utbygd.

Hvis det blir AE som får konsesjon vil man bare få et marginalt større utbytte fra Agder Energi.

I tabellen under er det satt opp en oversikt over konsekvenser knyttet til de forskjellige alternativene.

	Skjeggedalsfossen (Agder Energi)	Skjeggedalsoverføring (Risdal)
Produksjon	20 GWh	28 GWh + 9 GWh ved realisering av Risdal kraftverk
Avstand mellom inntak og utløp	0,9 km	Vannet føres over til Vatnedalselva. Redusert vannføring fra Heddevann til Risdal 16,5 km
Rørgate/vannvei/tunnel	690 m, (510 tunnel, 180 m nedgravet rørgate)	6,5 km tunnel og åpen kanal til Juvann
Økonomi	Kostnad: 59 mill kr	Kostnad: 91 mill kr

	Pris: 3,0 kr/kWh	Pris: 3,25 kr/kWh
Minstevannføring	50 l/s vinter 100 l/s sommer	45 l/s
INON	Ikke berørt	INON-sone 2 redusert med 1,2 km ²
Friluftsliv	Berørt strekning er svært ulendt, lite brukt. Visuell opplevelse av fossefall reduseres.	Skjeggedalselva med minsket vannføring vil redusere opplevelseskvaliteten langs hele strekningen, blant annet med hensyn på fiske og padling. Visuell opplevelse av fossefall reduseres.
Biologisk mangfold, fisk	Små negative konsekvenser	2 områder med verdifulle naturtyper berørt. Noe stilleflytende elvesletter med meandrerende partier. Negativt for fisk (ørret, bekkerøye) og fossefall +
Overskuddsmasser	10 000 m ³ til 20 000 m ³ , benyttes fortrinnsvis til anleggsarbeid	100 000 m ³ til 200 000 m ³ , avhengig av metode ved tunnelbygging. 2 deponier + benyttes til veg ol
Kraftstasjon	120 m ² / 80 m ² nybygg.	Eksisterende Vassfossen kraftverk
Vegbygging	Noe vegbygging ved inntak og kraftstasjon	Veg som krysser vassdraget ved inntak Heddevann, oppgradering av eksisterende traktorveg ved Juvann
Kraftlinjer	Det må bygges noe kraftlinjer. Opprusting av linjenettet er en forutsetning	Eksisterende nettilknytning

Alternative løsninger:

1. Froland kommune anbefaler at Risdal Energi sitt anlegg blir realisert, siden dette vil gi den høyeste produksjonen av ren kraft. Anlegget vil i henhold til de kostnadene som er stipulert gi et robust og godt økonomisk resultat, samt at det vil bidra til å realisere et nytt kraftverk i Vatnedalen.
2. Froland kommune anbefaler at en velger en løsning der bare Skjeggedalsfossen blir realisert på grunn av at dette gir mindre konsekvenser for miljøet
3. Froland kommune ber NVE om å velge den beste løsningen samlet sett, etter at en har gjort en grundig gjennomgang av de forskjellige prosjektene med hensyn på økonomi og realisme, siden de søknadene som foreligger har store sprik i sitt tallmateriale.